

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Kommunikáció: Kép, tárgy, tér				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Gyenge Zsolt zgyenge@mome.hu ; Google Classroom: https://classroom.google.com/c/Njc3ODM2OTk2MDQ3?cjc=u54teuz				
Kód: B-DK-305	Tantervi hely: Designkultúra BA	Javasolt félév: 3.	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 (heti), 48 (féléves) Egyéni hallgatói munkaóra: 102
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A tantárgy célja, hogy áttekintést adjon a képi ábrázolásról, a térbeli kifejezésről és a tárgyak jelentésvilágáról a társadalom és a kultúra kontextusában. A félév során a hallgatók megismerkednek a vizuális kultúra elemzésének és értelmezésének legfőbb elméleteivel és alapfogalmaival, és a designkultúra kontextusában tanulják meg értelmezni tervezett környezetünk jelenségeit. A kurzus további kiemelt célja a tananyag megismertetésén túl a hallgatók olyan több irányban történő készségfejlesztése, amely a kurzus tárgyán túlmutató területeken és helyzetekben is kompetitív előnyt jelenthet számukra. Az írásbeli feladatok főleg a hatékony tanulást, az információk közti szelekció és az elemzés képességét, a szóbeli feladatok és prezentációk pedig a nyilvános megszólalást és a szintetizáló készséget fejlesztik.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Isd. tantárgyi adatlap intranet Tudás: 1. Ismeri az analitikus és kritikai gondolkodás szabályait. 2. Ismeretekkel rendelkezik a kulturális és művészeti jelenségek vizsgálatának módszereiről, technikáiról, a kultúra intézményi rendszeréről, működéséről. 3. Általános szinten tájékozott saját szakterületének kutatómódszertanával (adat-és forrásgyűjtés, forráskritika, szelekció és értékelés) kapcsolatban. 4. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól. Képesség: 1. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat. 2. Hatékonyan kommunikál írásban, szóban, vizuális eszközökkel, anyanyelvén kívül legalább egy idegen nyelven beszél. 3. A tanulmányai során szerzett tapasztalatokra, módszerekre támaszkodva elemzi a design, a művészetek, média és építészet jelenségeit. 4. Képes a források, információk hitelességét, szakszerűségét, relevanciáját értékelni. 5. Szakmai helyzetekben együttműködik saját szaktársaival és más művészeti ágak, szakterületek szereplőivel. Attitűd: 1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez. 2. Tudatosan gondolkodik munkájának társadalmi vonatkozásairól. 3. Törekszik szakmája etikai normáinak betartására.				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus során egyrészt a képi reprezentáció szerepeit tanulmányozzák a vizuális kultúra számos összefüggésében, másrészt a non-fotografikus és a fotográfiai, illetve az elektronikus képek kommunikatív funkcióinak hasonlóságaival és különbségeivel ismerkednek meg a hallgatók. A kultúrát – ezen belül pedig a vizuális kultúrát a társadalmi kommunikáció intézményeként és a designkultúra részeként vizsgálva, a kurzus a képeket a társadalmi kommunikációban betöltött funkcióik szempontjából is áttekinti, figyelmet szentelve a verbális kommunikációval és a nem képi vizuális kommunikációval való összevetésnek is. A kurzus célja továbbá, hogy kommunikatív jelenségként értelmezze és tegye elemezhetővé a tárgyi világot és a teret.

A szeminárium nagy hangsúlyt fektet a MOMÉ-s hallgatók munkáinak elemzésére, ezzel teremtve lehetőséget arra, hogy az elméleti szövegek gyakorlati applikációjára is sor kerüljön.

A kurzus során tárgyalt főbb témakörök:

1. Vizualitás percepció és kultúra között
2. A képi reprezentáció elméletei, kommunikációs technológia és kulturális átadás, a képek kultúrtörténete
3. Képi és verbális kommunikáció
4. Vizuális szemiotika és retorika
5. Kép, látás és hatalom
6. Fotográfiai reprezentáció
7. A mozgókép, mint kommunikációs eszköz
8. Az elektronikus kép és az új média, mint új paradigma
9. A tér mint társadalomszervező forma
10. A tárgyak kulturális jelentése

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete: A kurzus a hallgatók olvasmányain alapuló referátumokból, hallgatói prezentációkból, valamint az anyag szeminárium jellegű feldolgozásából áll.

A hallgatók feladatai:

- minden hétre egy elolvasott tanulmány kb. 15 mondatos referátumát kell az óra kezdetének időpontjáig beadni.
- egy alkalommal egyedül vagy párban egy témáról átfogó előadást kell tartani 3-4 tanulmány összegzése alapján
- egy alkalommal kritikai prezentációt kell tartani egy tervező szakos MOMÉs hallgató munkájáról.

A tanulás környezete: tanterem (A konkrét helyszínt a központi elosztás után az oktatási titkárok vezetik be a neptunba)

Értékelés:

A félévi aláírás feltétele az órák látogatása, a katalógusokkal dokumentált jelenlét (ld. TVSZ) és a 4 tevékenységfajtából legalább 3 teljesítése.

- elméleti kiselőadás – a hallgató által tartott előadás előre meghatározott témában és a megadott szakirodalom felhasználásával (feladat súlya a végső jegyben 25%)
- tervezői munka prezentáció – a hallgató által szabadon választott, MOMÉ-s tervező szakos hallgató (képi jellegű) munkájának bemutatása, értelmezése (feladat súlya a végső jegyben 15%)
- Félévi dolgozat – a félév során tárgyalt elméletek aktív és kreatív feldolgozását ellenőrző, átfogó megközelítésű, saját kutatáson (is) alapuló dolgozat (feladat súlya a végső jegyben 40%)
- Heti referátumok – 10-15 mondatos referátum, amely az adott órára kijelölt szövegek egyikét dolgozza fel. A referátumot minden óra elején kell leadni vagy előtte emailben elküldeni (utólag nem pótolható). (feladat súlya a végső jegyben 20%)

Az érdemjegy kiszámítása

- elméleti kiselőadás 25%
- tervezői munka prezentáció 15%
- félévi dolgozat 40%

- heti referátumok 20%

Kötelező irodalom:

- Bacsó, B. (szerk.). 1997. *Kép, fenomén, valóság*. Budapest: Kijárat.
- Blaskó Ágnes, Margitházi Beja (szerk.): *Vizuális kommunikáció. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Typotex. 2010.
- Gombrich, E. H. 1972. *Művészet és illúzió*. Budapest: Gondolat.
- Goodman, N. 1968. *Languages of Art: An Approach to a Theory of Symbols*. Indianapolis: Hackett.
- Horányi, Ö. (szerk.) 2003. *A sokarcú kép: válogatott tanulmányok a képek logikájáról*. Második, módosított kiadás. Budapest: Typotex.
- Manovich, Lev. 2001. *The Language of New Media*. MIT Press.

Ajánlott irodalom:

- Bo Bergström: Bevezetés a vizuális kommunikációba. [Budapest] : Scolar, [2009]
- Alperson, P. (ed.) 1992. *The Philosophy of the Visual Arts*. New York – Oxford: Oxford University Press.
- Bán, A. – Beke, L. (szerk.). 1997. *Fotóelméleti szöveggyűjtemény*. Budapest: Enciklopédia.
- Barthes, R. 2000. *Világoskamra: jegyzetek a fotográfiáról*. Budapest: Európa.
- Bátori, Zs. – Horányi, A. (szerk.) 2004. *Vizuális Kultúra Konferencia, Magyar Iparművészeti Egyetem, 2004. május 7-8.* (CD-ROM). Budapest: Magyar Iparművészeti Egyetem.
- Baudrillard, Jean: *A tárgyak rendszere*. Budapest: Gondolat. 1987.
- Baudrillard, J. 1999. *Simulacra and Simulation*. Ann Arbor: Univ. of Michigan Press.
- Bazin, A. 1995. *Mi a film?* Budapest: Osiris.
- Belting, Hans 2007: *Képanthropológia. Képtudományi vázlatok*. [h.n.] Kijárat Kiadó.
- Butor, M. 1986. *A szavak a festészetben*. Budapest: Kossuth.
- Carroll, N. 1998. *A Philosophy of Mass Art*. Oxford: Clarendon Press.
- Carroll, N. 1996. *Theorizing the Moving Image*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crary, J. 1999. *A megfigyelő módszerei. Látás és modernitás a 19. században*. Budapest: Osiris.
- Currie, G. 1995. *Image and Mind. Film, Philosophy and Cognitive Science*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Danto, A. C. 1996. *A közhely színeváltozása: művészetfilozófia*. Budapest: Enciklopédia.
- Foucault, M. 1990. *Felügyelet és büntetés*. Budapest: Gondolat.
- Foucault, M. 1993. *Ez nem pipa*. In: Athenaeum. 1993/4. 141-165. o.
- Goldberg, V. (ed.) 1981. *Photography in Print. Writings from 1816 to the Present*. Albuquerque: University of New Mexico Press.
- Horányi, Ö. (szerk.) *Kommunikáció I. A kommunikatív jelenség*. Második, bővített és javított kiadás. Budapest: General Press.
- Horányi, Ö. (szerk.) *Kommunikáció II. A kommunikáció világa*. Második, bővített és javított kiadás. Budapest: General Press.
- Ivins, W. 2001. *A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció*. Budapest: Enciklopédia.
- Merleau-Ponty, M. 1993. *Le visible et l'invisible*. Éditions Gallimard.
- Merleau-Ponty, M. 1995. *Phénoménologie de la perception*. Éditions Gallimard.
- Noe, Alva-Thompson, Evan T. (szerk.): *Vision and Mind. Selected Radings in Philosophy of Perception*. Cambridge: MIT Press. 2002.
- Radnóti, S. 1995. *Hamisítás*. Budapest: Magvető.
- Sontag, S. 1999. *A fényképezésről*. Budapest: Európa.
- Trachtenberg, A. (ed.) 1980. *Classic Essays on Photography*. New Haven, Conn.: Leete's Island Books.
- Ullman, S. 1996. A látás komputációs tanulmányozásának előfeltevései. In Pléh, Cs. (szerk.) *Kognitív tudomány*. Budapest: Osiris, 183-196.
- Walton, K. 1984. Transparent Pictures: On the Nature of Photographic Realism. *Critical Inquiry*, 11/2. 246-277. o.

Egyéb információk:

A kurzus az egyetemi és ágazati szabályozástól függően elsősorban élőben, szükség esetén online zajlik majd.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

- Az Elméleti Intézetben minden félévben kifüggesztett fogadóóra idejében, az Elméleti Intézet oktatói terében.